

CA-101

March-2021

M.Com., Sem.-I

401 : Economics

(Economics of Developing Countries)

(Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (i) વિભાગ - I ના બધા જ પ્રશ્નો સરખા ગુણ ધરાવે છે.
(ii) વિભાગ - I કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(iii) વિભાગ - II નો પ્રશ્ન-5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ - I

1. (A) આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો અર્થ આપો. આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો સમજાવો. 10
(B) 'જીવનના ભૌતિક ગુણવત્તા સૂચક આંક' વિશે નોંધ લખો. 10
2. (A) અસમતોલ વૃદ્ધિની વ્યૂહરચનાની ટીકાઓ ચર્ચો. અસમતોલ વૃદ્ધિની વ્યૂહરચનાની સમતોલ વૃદ્ધિની વ્યૂહરચના સાથે સરખામણી કરો. 10
(B) સમતોલ વૃદ્ધિની વ્યૂહરચનાનો ખ્યાલ વિગતે સમજાવો. 10
3. (A) માનવ વિકાસનો અર્થ શું છે ? માનવ વિકાસના નિર્દેશકો ચર્ચો. 10
(B) માનવ વિકાસ આંક (HDI) અને જાતિ વિકાસ આંક (GDI) ના ખ્યાલો સમજાવો. 10
4. (A) વહીવટનો અર્થ શું છે ? વહીવટ અને સંચાલન વચ્ચેના તફાવતો ચર્ચો. 10
(B) પારદર્શિતા અને ઉત્તરદાયિત્વના ખ્યાલો વિગતવાર ચર્ચો. 10

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ)

- (1) મોટા ધક્કાની વ્યૂહરચનાનો ખ્યાલ _____ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.
 (a) લુઈસ (b) રોડાન
 (c) હર્ષમેન (d) પીટર
- (2) નીચેનામાંથી કયું માનવ વિકાસ સૂચકાંક (એચડીઆઈ) નું સૂચક નથી ?
 (a) જીવનધોરણ (b) શિક્ષણ
 (c) વાતાવરણની સ્થિતિ (d) આયુષ્ય
- (3) માનવ વિકાસ આંક કોના દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે ?
 (a) વિશ્વ બેંક (b) આઈ.એમ.એફ.
 (c) યુ.એન.ડી.પી. (d) આઈ.ડી.એ.
- (4) વહીવટ _____ સાથે સંકળાયેલ છે.
 (a) ધિરાણ (b) નીતિ ઘડતર
 (c) માર્કેટિંગ (d) હિસાબો
- (5) જીવનનો ભૌતિક ગુણવત્તા સૂચકાંક (PQLI) એ વિકસાવ્યો.
 (a) મોરિસ ડી. મોરિસ (b) એડમ સ્મિથ
 (c) માર્શલ (d) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (6) અસમતોલ વૃદ્ધિની વ્યૂહરચનાનો ખ્યાલ કોણે સમજાવ્યો ?
 (a) એડમ સ્મિથ (b) પીગુ
 (c) હર્ષમેન (d) કેઈન્સ
- (7) જાતિ અસમાનતા સૂચકાંક (જીઆઈઆઈ) ક્યારે રજૂ કરવામાં આવ્યો ?
 (a) 2010 (b) 2012
 (c) 2014 (d) 2016
- (8) માનવ ગરીબી આંક કોણે વિકસાવ્યો ?
 (a) USA (b) UK
 (c) UNDP (d) IMF
- (9) જાતિ સૂચકાંકમાં શેનો સમાવેશ થાય છે ?
 (a) HPI (b) GDI
 (c) GEM (d) (b) & (c) બંને
- (10) માથાદીઠ આવક એટલે
 (a) સરેરાશ આવક (b) વ્યક્તિગત આવક
 (c) દરેક નાગરિકની આવક (d) ખર્ચવાપાત્ર આવક

CA-101

March-2021

M.Com., Sem.-I

401 : Economics

(Economics of Developing Countries)
(Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :**
- (i) All questions in Section – I carry equal marks.
  - (ii) Attempt any **TWO** questions in Section – I.
  - (iii) Question – 5 in Section – II is **COMPULSORY**.

Section – I

1. (A) Give the meaning of economic growth and economic development. Explain the indicators of economic development. 10
- (B) Write a note on 'the physical quality of life index'. 10
2. (A) Discuss the criticisms of unbalanced growth strategy. Compare balanced growth strategy with unbalanced growth strategy. 10
- (B) Explain balanced growth strategy in detail. 10
3. (A) What is meant by Human development ? Discuss the indicators of human development. 10
- (B) Explain the concept of human development index (HDI) and gender development index (GDI). 10
4. (A) What is meant by the administration ? Discuss the differences between administration and management. 10
- (B) Discuss in detail the concept of transparency and accountability. 10

5. Choose the correct answer : (Any Five)

- (1) The big push theory was presented by
 (a) Lewis (b) Rodan
 (c) Hirschman (d) Peter
- (2) Which of the following is not an indicator of the Human Development Index (HDI) ?
 (a) Standard of living (b) Education
 (c) Condition of environment (d) Life expectancy
- (3) Human Development index is published by
 (a) World bank (b) I.M.F.
 (c) U.N.D.P. (d) I.D.A.
- (4) Administration is concerned with
 (a) Financing (b) Policy formulation
 (c) Marketing (d) Accounts
- (5) The physical quality of life index (PQLI) is developed by
 (a) Morris D. Morris (b) Adam Smith
 (c) Marshall (d) None of the above
- (6) Who explained the concept of an unbalanced growth strategy ?
 (a) Adam Smith (b) Pigou
 (c) Hirschman (d) Keynes
- (7) When was the Gender Inequality Index (GII) introduced ?
 (a) 2010 (b) 2012
 (c) 2014 (d) 2016
- (8) Who developed the human poverty index ?
 (a) USA (b) UK
 (c) UNDP (d) IMF
- (9) Which is included in the gender index ?
 (a) HPI (b) GDI
 (c) GEM (d) (b) & (c) both
- (10) Per capita means
 (a) Average income (b) Personal income
 (c) The income of every citizen (d) Disposable income

CA-101

March-2021

M.Com., Sem.-I

401 : Economics
(Business Economics)
(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (i) વિભાગ - Iના બધા જ પ્રશ્નો સરખા ગુણ ધરાવે છે.
(ii) વિભાગ - Iમાં કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(iii) વિભાગ - IIનો પ્રશ્ન 5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ - I

1. (A) ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 10
(B) કુલ ઘરેલું પેદાશ (GDP) ના ઘટકો સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો. 10
2. (A) સીમાંત તુષ્ટિગુણ વિશ્લેષણ દ્વારા ગ્રાહકની સમતુલાનું સ્વરૂપ સમજાવો. 10
(B) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાને અસર કરતા પરિબળો ચર્ચો. 10
3. (A) ઈજારામાં કિંમત અને ઉત્પાદન કેવી રીતે નક્કી થાય છે તે સમજાવો. 10
(B) કિંમત ભેદભાવ માટેની જરૂરી શરતો સમજાવો અને વધુમાં ઉદાહરણો સાથે કિંમત ભેદભાવના પ્રકારો પણ ચર્ચો. 10
4. (A) ભાવ નીતિનો અર્થ અને તેના હેતુઓ સમજાવો. ભાવ નીતિને અસર કરતા પરિબળો પણ ચર્ચો. 10
(B) પૂર્ણ ખર્ચ ભાવ/કિંમત નીતિની પદ્ધતિ સમજાવો. 10

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ)

- (1) કુલ ઘરેલુ પેદાશ (GDP) ની ગણતરી માટે નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિ નથી ?
 (a) ઘટાડાની કિંમત પદ્ધતિ (b) ઉત્પાદન પદ્ધતિ
 (c) આવક પદ્ધતિ (d) ખર્ચ પદ્ધતિ
- (2) ભારતની જીડીપી (GDP) ની ગણતરી માટેનું આધાર વર્ષ કયું છે ?
 (a) 2008-'09 (b) 2011-'12
 (c) 2014-'15 (d) 2018-'19
- (3) અર્થશાસ્ત્રી કે જેણે અર્થશાસ્ત્રમાં અછલની વ્યાખ્યા રજૂ કરી.
 (a) રોબિન્સ (b) માર્શલ
 (c) એડમ સ્મિથ (d) ટેલર
- (4) કિંમત નિર્ધારણના દ્વિહસ્તક ઈજારાનું મોડેલ સૌપ્રથમ કોણે રજૂ કર્યું ?
 (a) હિચ (b) સ્વીઝી
 (c) કોર્નોટ (d) હોલ
- (5) સીમાંત તુષ્ટિગુણ એટલે
 (a) પ્રથમ એકમનો તુષ્ટિગુણ (b) છેલ્લા એકમનો તુષ્ટિગુણ
 (c) વધારાના એકમનો તુષ્ટિગુણ (d) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (6) અભિવ્યક્તિ પસંદગીના માગનો સિક્કાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો ?
 (a) સમ્યુલ્સન (b) હિક્સ
 (c) એલન (d) માર્શલ
- (7) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનો ખ્યાલ કોણે રજૂ કર્યો ?
 (a) જોહન રોબિન્સન (b) માર્શલ
 (c) ચેમ્બરલીન (d) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (8) અલ્પહસ્તક ઈજારાનો ખાંચાવાળો માગ વક્ર _____ દ્વારા વિકસાવવામાં આવ્યો.
 (a) સ્વીઝી (b) એન્જવર્થ
 (c) માર્શલ (d) એલન
- (9) પૂર્ણ હરીફાઈમાં.....
 (a) પ્રવેશ પર નોંધપાત્ર પ્રતિબંધો હોય છે.
 (b) દરેક પેઢી માલના ભાવને અસર કરી શકે છે.
 (c) ત્યાં થોડા ખરીદનારાઓ હોય છે.
 (d) બજારમાં બધી પેઢીઓ તેમના ઉત્પાદનને સમાન ભાવ
- (10) ટૂંકગાળાના ભાવ નિર્ધારણ માટે નીચેની કઈ ભાવ નીતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 (a) સીમાંત ખર્ચ (b) સ્થિર ખર્ચ
 (c) કુલ ખર્ચ (d) ઉપરોક્ત તમામ

CA-101

March-2021

M.Com., Sem.-I**401 : Economics
(Business Economics)
(New)****[Max. Marks : 50]****Time : 2 Hours]**

- Instructions :**
- All questions in Section – I carry equal marks.
  - Attempt any **TWO** questions in Section – I.
  - Question – 5 in Section – II is **COMPULSORY**.

Section – I

- (A) What is Business Economics ? Explain the scope of Business Economics. **10**
  - (B) Explain in brief the components of GDP. **10**
- (A) Explain the nature of Consumer's Equilibrium through Marginal Utility Analysis. **10**
  - (B) Discuss the factors affecting price elasticity of demand. **10**
- (A) Explain how price and output are determined under monopoly. **10**
  - (B) Explain the necessary conditions for Price Discrimination and also discuss the types of Price Discrimination with example. **10**
- (A) Explain the meaning of Pricing and state its objectives. Also, discuss the factors affecting Pricing Strategies. **10**
  - (B) Explain the full cost pricing method. **10**

3. Choose the correct answer : (Any Five)

(1) Which of the following is not a method to calculate the Gross Domestic Product (GDP) ?

- (a) Diminishing cost method (b) Product method
(c) Income method (d) Expenditure method

(2) What is the base year for calculating India's GDP ?

- (a) 2008-'09 (b) 2011-'12
(c) 2014-'15 (d) 2018-'19

(3) The economist who propounded scarcity definition of Economics.

- (a) Robbins (b) Marshall
(c) Adam smith (d) Taylor

(4) Who presented the duopoly model of pricing ?

- (a) Hitch (b) Sweezy
(c) Cournot (d) Hall

(5) Marginal utility means

- (a) The utility of the first unit (b) The utility of the last unit
(c) The utility of the additional unit (d) None of the above

(6) Who found the revealed preference theory of demand ?

- (a) Samuelson (b) Hicks
(c) Allen (d) Marshall

(7) Who developed the concept of monopolistic competition ?

- (a) John Robinson (b) Marshall
(c) Chamberlin (d) None of the above

(8) The Kinked demand curve model of oligopoly was developed by

- (a) Sweezy (b) Edgeworth
(c) Marshall (d) Allen

(9) In perfect competition,

- (a) There are significant restrictions on entry.
(b) Each firm can influence the price of the good.
(c) There are few buyers
(d) All firms in the market sell their product at the same price.

(10) Which of the following pricing policy is used for short-term price fixing ?

- (a) Marginal Cost (b) Fixed Cost
(c) Total cost (d) All of the above